

I årene før andre verdenskrig var Ternen et vanlig syn både på Gressholmen og ved andre sjøflyhavner rundt omkring i Norge. Det vakre lavvingede flyet med bølgeformede lettmetallplater hadde en svær 685 hesters stjernemotor i nesa. Det hadde plass til seks passasjerer i tillegg til besetning, og gjennom sin omflakkende tilværelse ble flyet det første møte med luftfart for mange nordmenn.

Bokanmeldelse:
Torkell Sætervadet

Ternen var dessuten det første flyet som Det Norske Luftfartsselskap (DNL) eide selv. Opprinnelig ønsket DNL å gå til anskaffelse av et større fly, men økonomiske begrensninger gjorde at kombinasjonen av chartering av et Junkers Ju-52/3m og kjøp av et Junkers W-34hi var en mer egnet løsning for det unge flyselskapet. Ternen ble levert i 1935 av Junkers Flugzeugwerks svenske datterselskap, AB Flygindustri, som holdt til i Limhamn ved Malmö. Hugo Junkers hadde etablert denne fabrikken i det nøytrale Sverige for å unngå de restriksjonene som Versailles-traktaten medførte for Tyskland.

Sjøflyet ble DNLs første store stolthet og fikk kjennemerket LN-DAB. Basen var Oslo sjøflyhavn på Gressholmen inntil Fornebu og sjøflyhavna i Rolfstangen ble åpnet i 1939.

Forlaget og nettstedet European Airlines i Røyken har med Rob Mulder i spissen

spesialisert seg på historien til europeisk kommersiell luftfart før 1945 og er en ubestridt autoritet på området. Mulders bok «Junkers for Scandinavia» fra 2007 ble kåret til «Årets norske flybok.» Nå har Mulder gitt ut boka «Ternen – Junkers W34hi, LN-DAB» med undertittel «DNLs første trafikkfly, 1935-1946».

Tittelen legger ikke skjul på at det er snakk om en bok for spesielt interesserte. Her beskrives flyets konstruksjon, motor og instrumentering i detalj, og hver flytur fra de om lag fem driftsårene er nedtegnet og kommentert. Vedlikeholdsarbeidene og inspeksjonene for luftdyktighet er også nøye beskrevet. Det samme er de uhellene og nestenulykkene som flyet var involvert i.

Til tross for den spesielle sjangeren, gir boka et historisk innblikk i norsk luftfart som har langt mer allmenninteresse. Vi blir godt kjent med DNLs tidlige rutenettverk for post, frakt og personbefordring, og vi fascineres av i hvilken grad flytrafikk og ruter var basert på prøving og feiling i denne pionertiden. Beskrivelsene av hvordan man eksperimenterte med blindflyging i Norge før flyging med referanse kun til instrumenter ble vanlig, er også svært interessant lesning.

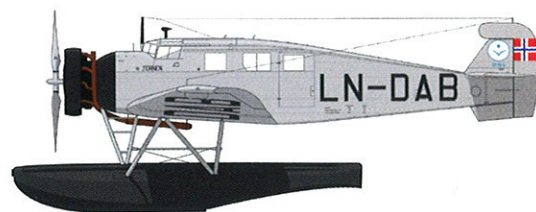
Ikke minst byr boka på et vell av interessante bilder og reproduksjoner. Foruten strålende bilder blant annet fra Gressholmen, finner man alt fra luftdyktighetsbevis til overtagelsesdokumenter i denne boka. Rosinen i posla er kanskje Kim Brantenbergs profil- og treplanstegninger av flyet som er laget med en forbløffende presisjon.

De mange tekniske detaljene er presentert på en lettlest og forståelig måte (med

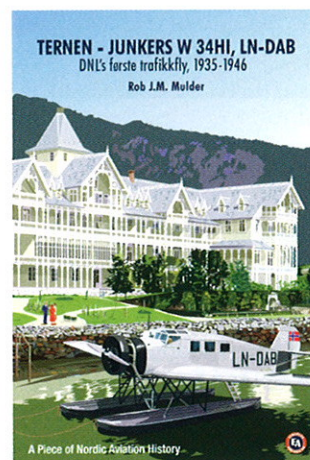
mulig unntak av de kryptiske fargekodene for flyet som er listet opp). Boka hadde tjent på en litt strammere korrektur, men denne svakheten er tross alt kosmetisk. Skjønnhetsfeilene overskygges av kvaliteten på den informasjonen og de bildene leserne blir presentert for.

Rob Mulders bok er en ypperlig introduksjon til dette enmotors Junkers-flyet og ikke minst til norsk luftfartshistorie i mellomkrigsårene. Boka gir lyst til å lese mer.

Rob J.M. Mulder: *Ternen – Junkers W34hi, LN-DAB – DNLs første trafikkfly, 1935-1946, utgitt av European Airlines*
Bob Mulder, Røyken 2009. 89 sider, rikt illustrert.

Kim Brantenbergs profiltegning av Ternen.

Bokas forside.